

Az Újság

1 Leu

Ánol X. Np. 210

Redactor responsabil și adm. del.
ALEXANDRU GAAL

Salonta, la 21 Septemvrie 1938

Abonamentul
pe 1 lună 25 lei

Proprietar: „Bihor” Intreprindere de ziar S. A. Inreg. la Tribunalul Bihor S. III. Dos. No. 953—938.

Királyi szavak:

— „Egészséges nemzedék előkészítése a legmagasabb szükségszerűség egy nemzet vezetői számára.

— A tölelek megkivánt új nevelés a szeretet és ugyanakkor a fegyelem nevelése, ime az alap, amelyre a román állam új épületét el kell helyeznünk!”

Felavatták Őfelsége jelenlétében a marasestii emlékművet

Bucuresti. Vasárnap a marasestii csatamezőn fényes ünnepségek keretében avatták fel a marasestii hősök emlékére állított mauzoleumot.

Az ünnepségeken II. Károly király Őfelsége, Mihály nagyvajda, a kormány tagjai, a katonai és polgári hatóságok fejei, valamint óriási közönség vett részt.

A szónokok Marasestii dicsőséges emléket idézték és hangoztatták, hogy a nemzet örökké emlékezni fog azokra, akik vérük hullásával vívták ki a románság álmainak megvalósítását.

Bálan ardeali metropolita, Ardeal hálá-

Egyetlen parancs:

Ez a fenyegető válság még fokozottabb mértékben azt kívánja, hogy a nemzet Marasestii dicső emléke felé fordítsa tekintetét és a most felavatott mauzoleum — az igaz ügy dicsőséges győzelmét jelképezze. Marasestii szelleme mindenkit át kell, hogy hasson és most félre kell tenni minden széthuzást, kicsinyes vitát, viszálykodást. Marasestii hangja parancsolja, hogy a nemzet egységesen so-

jának és hódolatának zászlaját hajtja meg azok előtt, akik halhatatlan áldozatot hoztak Nagyrománia megalakulásáért és Ardeal felszabadításáért, majd rátér arra, hogy világ békéjét és így közveve az ország békéjét is súlyos veszély fenyegeti.

Hosszu sorokban vonulnak be az áhítatos, meghatott emberek és egymásután helyezik le virágaikat. Majd a társadalmi egyesületek képviselői következnek és szebbnél szebb koszorúkat helyeznek el.

Ezután megkezdődik a katonai diszfelvonulás.

„Felsorakozni a Trón mögé...”

rakozzék a Trón mögé és az Országalapító Ferdinand király méltó utódját, Őfelsége II. Károly királyt szívvél, lélekkel támogassa nagy munkájában.

Végül így fejezte be beszédét:

— Drága szüleink, testvéreink nyugodjatok békében. Az ország Nagy Királya vigyáz az örökségre és vele együtt öröklik az egész nemzet.

A királyi beszéd

Ezután Giurgiu ezredes beszél, majd az uralkodó emelkedik szólásra:

— Mély áhítattal gyűltünk ide, e dicső

séges mezőre, hogy áldozzunk azok emléke előtt, akik hitüket és áldozatukat helyezték a románság egyesülésének oltárára — kezdte

szavait Őfelsége.

— De nem fájt lélekkel, hanem örömmel és magasztos lélekkel jövünk azok közé, akiknek áldozatos példaadása az ország minden lakójának szeme előtt kell, hogy legyen. A világ e gondterhes perceiben — folytatja az uralkodó — még nagyobb éberséggel kell őrködjünk, hogy komolyan szembenézhessünk a holnappal.

— Tudom — folytatta az uralkodó —, hogy a népem fel van készítve, de azt is tudom, hogy nemcsak a fegyverek döntenek, hanem a lelki erő és a lelki ellenállás.

— Éppen ezért, ma, amikor fegyverek csörgése hallik, gondoljunk a marasestii hősökre és merítsünk erőt emlékükből. Erdély metropolitája a nemzet kíváncsán egységeről beszélt s e hősi csontok azt parancsolják, hogy ne legyen közöttünk csak egy hit és egy akarat. Nehéz időkben áldozatkészségre, lelkesedésre és hitre van szükség. A lelkeség, mely az elesettek áldozata nyomán árad, erősödjék meg és teljesedjék ki a Holnap Romániájában.

Őfelsége szavait viharos éljenzés és taps között fejezte be és az egybegyűlt lelkesen éltették az uralkodót.

II. Károly király és Mihály nagyvajda átveszik az emlék-plakettet

Ezután Alexandru Cantacuzino asszony, az Ortodox Román Nők Egyesületének elnöknője Őfelsége elé lép és átnyújtja a Hősök Mauzoleumának leleplezési ünnepségére készült emlékplakettet. Utána pedig Mihály nagyvajdának nyújt át egy plakettet.

Ezt követően az uralkodó, Mihály nagyvajda és a kormány tagjainak kíséretében megindul a Mauzoleum kapuja elé, ahol hatalmas tribünt állítottak fel. Innen fogja végignézni Őfelsége a katonai diszfelvonulást. Az uralkodó a kapuhoz ér, az egybegyűlt közönség ismét perceként élte. Mikor Őfelsége, Mihály nagyvajda és a kormány tagjai felérnek a tribünre, akkor megnyitják a mauzoleumot a közönség előtt is.

Habselyem trikó és dezsalin
ingek, férfi kalap, nyakkendő
óriási választékban!

NŐI, FÉRFI és GYERMEK
Carmen cipők
FÉRFI SZANDÁLCIPŐ 340 LEI.
KOVÁCS LAJOS
divatáru üzletében (Fenyvesi gyógyszertár mellett)

SELYEM HARISNYA,
retikül, kötött bluzok,
Maya szandál
GUMMITALPU VÁSZONCIPŐ
legelőcsőbb bevásárlási helye

A strandot 5 évre október 18. bérbe adja a város

Az idén jár le Salonta városának Fuchs Gézával kötött strandbérleti szerződése. Ez a szerződés több kártérítési pert von maga után. Okult is belőle a város és mint értesülünk, október 18-án csak annak adja bérbe, aki vállalja a strand vizellátását és ehhez egy ártézikutat furat. A strand fürdő új bérleti szerződésének feltételeit most dolgozza ki a város gazdasági hivatala. Az, aki részt akar venni az október 18-iki árlejtésen, az a bérleti feltételeit meg tudhatja pár nap múlva a város gazdasági hivatalánál.

Különböző árlejtések és eladások a városnál

A város vezetősége elhatározta, hogy körülből 40-45 mázsa ócskavasat a legtöbbet ígérőnek szeptember 28-ikán elad.

Október 18-án a városi gazdaságból eladásra kerül 340 drb. malac és 17 drb. tenyészkos. Ugyanezen napon bérbeadásra kerül a Regele Carol II. ucai óvoda pincéje.

Feltételek meg tudhatók a város gazdasági ügyosztályánál.

A salontai rendőrtisztek beosztása

Debău rendőrfőnök intézkedésére Marcu Nichifor alkomiszár a bűnügyi és állambiztonsági ügyeket intézi. Conțu Vicor komiszár pedig a

kihágási ügyeket és adminisztrációs munkát végez, ő helyettesíti távollétében a rendőrfőnököt.

Minden háztartási alkalmazottat be kell jelenteni

A salontai államrendőrség lapunk után közli az érdekeltekkel, hogy minden háztartási alkalmazottat azonnal be kell jelenteni a rendőrségen. Annak a háztartási alkalmazottnak, akinek eddig még nincs cselédkönyve, azonnal váltani kell.

A rendőrség pár napon belül megkezdte a cselédellenőrzést és szigorú eljárást indít mindazon cseléd tartó gazda ellen, aki bejelentetlenül, vagy cselédkönyv nélkül háztartási alkalmazottat tart.

Mohácsi Klára

közismert salontai cigányasszonyt simleu-silvaniei rendőrség letartóztatta

A simleui-silvaniei államrendőrség ma átiratot intézett a salontai államrendőrséghez, melyben közli, hogy Mohácsi Klára salontai illetőségű cigányasszonyt letartóztatta.

Mohácsi Klára, aki Salontán sem örvend valami jó hírnévnek, közismert foglalkozásával Simleu kezdett dolgozni, hogy megkeresse a télirevalót.

Ugyátszik a minderre elszánt cigányasszony vakmerőségében nem ismert határt, mert egy ottani rend-

őrkiszár, Milou Valer lakására tört be és onnan 12 ezer lei készpénzt lopott. A tulzott igényű Mohácsi Klárát ez sem elégítette ki, hanem még különböző jólsikerült betörést követett el. A végén — mint rendszeren — most is póruljárt.

Valószínű, mostmár nem önszántából, hosszabb ideig nem jön haza és a zilauai ügyészség fogházában az állam kenyerét fogja enni.

Egy fiatal asszony önmaga ellen tett feljelentést a salontai államrendőrségen, mert egy kaputámasztó ruddal leütötte sógornőjét

Ma délelőtt megjelent a salontai államrendőrségen Bereczky Istvánné 32 éves Tamáséri dűlő 14. szám alatti

lakos és önmagát jelentette fel, amiért ma a korareggeli órákban egy kaputámasztó ruddal úgy fejbe sújtotta

sógornőjét, hogy annak fejét nyomban előtötte a vér.

A véres családi dráma úgy pattant ki, hogy hajnal fele Bereczky Istvánné hangos kutyaugatásra ébredt. Odaszolt férjének, nézze meg miért vonyít az udvaron a kutyája Bereczky István felöltözött, az asszonyra rázárta az ajtót és kiment az udvarra. Miután egy jó félóra múlva sem tért vissza, nyugtalankodni kezdett és miután az ajtó zárva volt, az ablakon mászott ki. De nem találta az udvaron, átment a szomszédságában lakó sógornőjéhez Bereczky Juliánnához.

A két nő már évek óta nincs jóbarátságban és az asszony szemrehányásokkal illette urát, amiért már a hajnali órákban át megy testvérehez. Bereczky és felesége pár perc múlva hazatért. Az asszony a rendőrségen tett feljelentésében azt állítja, hogy odahaza férje őt súlyosa bántalmazta. Közben megérkezett sógornője Bereczky Juliánna és ő is ráakart támadni. Erre kiszaladt az udvarra és a kaputámasztó ruddal önvédelemből úgy fejbe vágta a 40 éves sógornőjét, hogy annak fejét nyomban előtötte a vér.

Bereczky Istvánné azt állítja, hogy sógornője az ő lakásának ablakát belökte és kéri, hogy magánlakásért cimen indítsa a rendőrség Bereczky Juliánna ellen eljárást.

Figyelem, állandóan olcsón, raktáron tartok

Férfi divatcikkek, kalap, ing, nyakkendő, zokni, zsebkendő, női divat kalap, selyem kelegye, kézimunka kellék, zsák szőnyeg felvető, stb. kész függönyök, ajándék tárgyak, celoid tálcák, kötött árúk, bőröndök, retikülök, ernyők, linoleum, viaszos vásznak, gyermek kelegye, divat sálak, sárcipő, gyermek és házi cipő, pipere cikkek és csipkék olcsón

Rubinné üzletében

A mézárosok forgalmi adója

A timisoarai ítélőtábla megváltoztatott egy törvényszéki ítéletet és kimondta, hogy mézárosoknak a forgalmi adótörvény 4. szakaszában említett speciális regisztrert kell vezetniük az állatuk eladott álati bőrökről. A táblai ítélet kimondja, hogy ennek a regisztrertnek a vezetése minder nyersárutermelőre nézve kötelező, már pedig a mézáros a vágóhidon levágott állatokból nyert nyersárura nézve termelőnek tekintendő s mint ilyennek, forgalmi adót kell fizetni.

Istentisztelet

A Reg. Carol II. uti izr. templomban a mai, keddesti istentisztelet, — melynek keretében halotti megemlékezés tartatik meghódogult főtiszteendő Fried Józsefről, a hitközség néhai rabbijáról elhalálozási napjának mai évfordulója alkalmából, — délután 6 órakor veszi kezdetét.

Terjessze az „Az Ujság”-ot

Az uralkodó dekrétumot irt alá: háboru esetén besorozzák a nőket is!

Bucurestiből jelentik: Ötélése II. Károly király tegnap jóváhagyta azt a dekrétumot, mely háboru esetén a nők besorozását rendeli el. A dekrétum a következőképpen hangzik: 1. szakasz. Háboru esetén a nők kötelesek szolgálatokat felajánlani a hazának. E célból akár egyéni felhívás útján, akár csoportosan mozgósíthatók olyan szolgálattételre, mely képzettségüknek megfelel. 2. szakasz. Egy szabályrendelet részletezni fogja a jelen törvény alkalmazási módjait.

Sinaia, 1938. szeptember 17.

CAROL (ss)

Miron Cristea miniszterelnök.

Argeseanu hadügyminiszter.

Jamandi igazságügyminiszter

A rendeletiörvénnyel egyidőben a fővá.

rosi lapok nyilvánosságra hozzák a kormány vonatkozó feliratát, melynek alapján a dekrétum megjelent. Ebben a feliratban a kormány hivatkozik az új alkotmányra, mely előírja, hogy veszély esetén az összes románok, férfiak épp úgy, mint nők, kötelesek a haza segítségére sietni. Ezután hivatkozik az előterjesztés külföldi példáira, majd utal arra, hogy a nők mozgósítás révén háboru esetén tehermentesítik a férfiakat sok munkától és így fokozzák a hadsereg átütő erejét.

Végül hivatkozik a felirat a nők emancipálására és megállapítja, hogy az alkotmány maradéktalan jogokat biztosít a román asszonyoknak, már pedig egyenlő jogok mellé, egyenlő kötelezettségek is járnak.

Asalontairendőrségkatonai ügyosztály felhívása

A helybeli katonai ügyosztály felhívja mindazokat, akik 1919, 1920-ban születtek, de még nem jelentkeztek katonai összeírás végett, valamint az összes 1921-ben született ifjakat, hogy összeírás végett azonnal jelentkezzenek a rendőrség 8-as számú szobájában. Távollétükben a szülők is

jelentkezhetnek. Azok, akik nem Salontán születtek, vigyék magukkal születési bizonyítványukat, azok, akik külföldön születtek, a születési bizonyítványukon kívül az állampolgársági bizonyítványt is vigyék magukkal. Aki nem jelenik meg, súlyos kellemetlenségnek teszi ki magát.

Salontán tegnap az oradeai tűzoltók kisebb légvédelmi gyakorlatot tartottak a városháza udvarán

Hétfőn délelőtt a városháza udvarán az oradeai tűzoltók Nastasescu kapitány, tűzoltó főparancsnok irányítása mellett légvédelmi gyakorlatot tartottak, amelyen résztvett a salontai tűzoltóság is. Bordás László tűzoltó főparancsnok vezetésével. Jelen volt a város vezetősége, dr. Greavu Aurel főszolgabíró, dr. Roiti Mihály szolgabíró és a salontai járás valamennyi jegyzője és primárja.

Több petárda oly hangos dörrenést okozott, hogy a járókelők nem tudták elképzelni, mi történik a városháza udvarán.

Nastasescu kapitány megvizsgálta a salontai tűzoltók felszerelését és laktanyáját, majd kijelentette, hogy minden valószínűség szerint április 1-én már katonai tűzoltók fognak Salontán működni.

Ma 60-an jelentkeztek közmunkára és 300-an fizették be a megváltási összeget

A közmunka rendelet értelmében ma reggel már kétszer annyi férfi jelentkezett közmunkára, mint tegnap. A közmunka szépen halad olyannyira, hogy holnap már a kocsiartó gazdákat is berendelte a város kőhordás végett. A közmunkára jelentkezettek holnap már kocsin mennek ki a munka

színhelyére és így térnek vissza.

Ma már hatvanan jelentkeztek közmunkára és 300-an fizették be a megváltási összeget.

A város vezetősége ismételt figyelmet fordított az érdekeltekre, hogy szigorú eljárást indít azok ellen, akik közmunka kötelezettségüknek nem tesznek eleget.

Népszavazás nélkül csatolják a szudéta vidéket Németországhoz

Tegnap angol és francia minisztertanács volt és mindkettő helyeselte Chamberlain és Daladier elvi megegyezését. Berlinnek tett javaslatát csak akkor hozzák nyilvánosságra, ha azt Prága elfogadja, vagy Hitler és Cham-

berlain megvitatta. Chamberlain szerdán utazik Németországba.

Tegnap a prágai angol és francia követ együttesen kereste fel Benes köztársasági elnököt és átnyújtották a francia és angol ja-

vaslatot. A Reuter angol távirati iroda jelentése szerint népszavazás nélkül csatolják a szudéta területet Németországhoz és minden népszavazás nélkül megváltoztatják Csehszlovákia határát. A népszavazás elkerülésével akarják a véres polgárháborút elkerülni.

Benés az angol és francia követ távozása után diplomáciai felvilágosítást kér az átnyújtott javaslat tekintetében Londontól és Párisból. Összehívták a parlament állandó bizottságát, melyen Hodza miniszterelnök ismertette az angol és francia követek által átnyújtott megoldási javaslatot. Hodza kijelentette, hogy Csehszlovákia határának megváltoztatásába nem egyezik bele. A cseh vezérkar főnöke is kijelentette, hogy inkább a háboru, mint a népszavazás.

Állítólag a jobboldali cseh politikai körök hajlandók elfogadni az angol és francia javaslatot. A baloldali pártok azonban ellenzik.

Moszkvában tegnap nagy tüntetés volt Prága mellett és állítólag a szovjet erősen biztatja Prágát.

Imrédy Béla és valamennyi magyar hazafias csoport üdvözlő táviratot intézett Mussolinihez, amiért trieszti beszédében a felvidéki magyarok népszavazása mellett foglalt állást.

Mussolini Triesztből visszaindulva ki- szállt a Jugoszláv határon, ahol meleg ünnep- lésben részesítették.

Ma este Mussolini újabb beszédet tart, amelyet a magyar rádió Budapest I. hullámhosszon 8 óra 20 perckor ismertet.

A magyar hazafias egyesületek szerda este nagyszabású összejövetelt tartanak a hősök terén a felvidéki magyarság megmozdulásával kapcsolatban.

A szudéta németek Csehszlovákia egész területén megtagadták az adófizetést.

A szudéta szabadcsapatok vezetősége tegnap felszólította a Németországba menekült több mint 100 ezer szudéta németet, hogy csatlakozzanak a szabad önvédelmi csapathoz, amit örömmel meg is tettek.

A cseh kormány elhatározta, hogy a cseh koronát váltópénznek tekintik 100 cseh-koronáig.

Londoni lapjelentések szerint a francia cseh egyezmény megszűntnek tekinthető.

**Kitűnő, háziasan készített
ebédkoszt kapható kihordásra is.
Str. Miron Cristea 63.**

Mindenki váltsa ki fényképes személy- azonossági igazol- ványát

A népnilyántartási hivatal közli, hogy a kötelező fényképes személyazonossági igazolványokat szerdán a General Drăgălina, a Regina Maria és a Ioan Arany, csüörtőkön a Mihai Viteazul tér, szombaton a Mihai Viteazul ucca lakosok részére állítja ki.

A fentjelzett ucca lakói a fentjelzett időben okvetlenül váltsák ki fényképes személyazonossági igazolványukat, ha nem akarják magukat kellemetlenségnek kitenni.

Férfi és női szövetek,

vásznak, damasztok, selymek, ágyterítők, függönyök, ablak roletták, konyha és szur garnitúrák, flóir törűközők és fűrdőlepedők nagy választékban, részletre is.

O R B Á N K Á R O L Y

Strada Duca No. 6.

Megváltoztatják Halmi határállomás nevét

Satu-Mare. A közigazgatási reform folytán több község nevét megváltoztatják. Így többek között Halmi határállomás nevét is kicserélik. Új neve „Poarta Daciei” — „Dacia kapuja” lesz.

Tip. Gaál & Co. Sinaia

SPORT

A „jól értesült” Estilap

A salontai sportegyesületek már hozzá szoktak ahhoz a „tárgyilagos” hangu beszámolókhöz, amelyet az Estilap velük szemben állandóan rendszeresít. A jó vidéket egy pár gunyos sorban elintézi és ha vereséget szenved akármelyik oradeai csapat, de különösen az Estilap kedvenc csapata a Macabi, akkor mindig botrányról ír. Mert: „Salontán újra feléledt a régi salontai csendélet... A Macabi óvott. Botrányos mérkőzés, karhatalom nélkül.” Így ír tegnapi számában is a jól értesült sportfőszereplő. Nem azt mondjuk, hogy ne pártolja városa csapatát, azonban azt ne írja még a kis hamis kedvenc érdekében sem, ami nem igaz! Hol volt a vasárnapi mérkő-

HA JÓT AKAR, csak talpbavéselt DERMATA cipőt vegyen Borbély Pál divatáru üzletéből. (Városházamelletti.)

zösen botrány? És azt honnan veszi a tudósító, hogy nem volt a pályán karhatalom? Saját szemünkkel láttuk, hogy a vezetőség a kirendelt rendőröknek fizetett szolgálatukért. Hogy az óvásnak milyen eredménye lesz, azt majd a District ma este mondja meg. Ugyanis az egyik salontai nagyhang ellen-druker hívta fel széles mosollyal a száján a Macabi intézőjét, hogy a CSS jogtalanul szerepelteti Podhraczkyt. Holott Podhraczkynak csak a CSS-ben játszott éveket. A ronda besugárzás valódiságát a legközelebbi értekezleten már tárgyalják és belátják majd a Macabi vezetők is, hogy milyen is az a jó-akarati figyelmeztetés, amit itt Salontán kapnak. És a besugárzó is belátja, hogy városa csapata ellen a rosszmozó aknamunka semmit sem ér, mert hiszen azok minden komoly alapot nélkülöznek. Az Estilap még azt is írja, hogy Hittner Macabi kapust lerúgták. Ki rugta le, hol és mikor? Mi szemtanúja voltunk az egész mérkőzésnek és botrányt, semmi lerugást nem láttunk. Honnan veszi tehát a cikkíró ezeket a rosszindulatú sorokat? Ha botrányról egyáltalán lehet szó, akkor az a Macabi helyenként botrányos viselkedése volt. Ha egy-egy CSS támadás volt ellenük, akkor minden komoly ok nélkül összeesnek és mindenért 11-est reklamáltak, berohant állandóan az intézőjük is és próbálta ferde beállítású véleményéről meggyőzni a bizonytalanul bíráskodó játékvezetőt. Bizonyosra vesszük, hogy ha Heller Miklós, az Estilap szerkesztője Salontán szemtanúja lett volna a „botrányos” mérkőzésnek, nem írhatt volna gáncsolóan a CSS ellen. Azonban így a kiküldött sakál alaposan félrevezette őt. Jobban tenné az Estilap, ha az Oradeán történeti dolgokat élethűen közölné és nem pedig a salontai csapatokat állandóan ok nélkül ostromozza. Merthízen egyesületünknek keserű tapasztalatai vannak az oradeai szereplésekből. De arról természetesen bölcsen hallgat. Csunya dolog Salontát úgy beállítani a megye olvasói előtt, hogy itt csak bicskázással megy végbe egy-egy mérkőzés. Vagy talán azt hiszi, hogy a salontai csapatok gyengébb játékerőt képviselnek, mint a kedvenc Macabi? Téved, nagyon téved!

Tárgyilagos beszámolót kérünk a Salontán lejátszott mérkőzésekről!

Vasárnap a következő districti mérkőzések kerülnek lejátszásra:

Salontán:

CSS—CFR.

Oradeán:

Vestul—Stăruința.

Chinezul—Jandarmi.

Colping—Ferar.

Felkérünk a CSS összes játékosait, hogy holnap délután a tréningen teljes számban megjelenni szíveskedjenek.

Intéző.

Bucuresti. A labdarúgószövetség, mint ismeretes, elrendelte, hogy a labdarúgással foglalkozó egyesületek kötelesek atlétikai szakosztályt is alakítani és játékosait rendszeres atlétikai edzésekkel is foglalkoztatni. A szövetség most megállapította azokat az atlétikai versenyszámokat, melyeket a játékosoknak üzniük kell. Ezek a következők:

Szenior játékosok: 100, 1000, 2000, méteres síkfutások, magasugrás és távolugrás nekifutással és helyből, súlylökés és gránát-dobás.

Ifjúsági játékosok: 100 és 1500 méteres síkfutások, magasugrás nekifutással és helyből, távolugrás nekifutással, súlylökés (5 kg) és gránát-dobás.

Törpejátékosok: 60 méteres síkfutás, távolugrás és magasugrás nekifutással, gránát-dobás.

Az alkerületek kötelesek a játékosok részére a fenti számokkal versenyeket rendezni. A szövetségi szervek kupákat alapítanak, melyekkel a legjobb atlétikai eredményeket felmutató egyesületeket tüntetik ki.

A szövetség rendelete szerint azok a játékosok, akik kivonják magukat az atlétikai kötelezettség alól, nem játszhatnak csapataikban nyilvános mérkőzéseken.

Szülők figyelmébe!

Iskolai könyvek elemi, gimnáziumi kereskedelmi tanulók részére, ugyancsak írószerek, füzetek, táskák, aktatáskák, óvoda táskák nagy választékban olcsó áron szerezhető be a

Székely könyv- és papíruzetben

Két évi börtön 3000 lei hiányért

Közpénzek hűtlen kezeléséért ítélte el az oradeai törvényszék Gherman Florian köz-ségi ideiglenes bizottsági elnököt. A lefolytatott vizsgálat a köz-ségi pénztárban s a számadásokban 3651 lei hiányt állapított meg és így került a volt bíró a bíróság elé. A törvényszék két évi fogságra ítélte Ghermant, egyben kötelezte 5000 lei kártérítés megfizetésére is. A vádlott felelőssége folytán került az ügy a tábla Vasvári—Sutu—Velican tanácsa elé, ahol több tanu kihallgatása után a tábla helybenhagyta a törvényszék ítéletét.

HA JÓT AKAR, csak talpbavéselt DERMATA cipőt vegyen Borbély Pál divatáru üzletéből. (Városháza mellett)

Redőnyt kirakattal sürgősen veszek Farkas bőruzet,

Elvesztett 3 drb. anyaliba vasárnap délután, aki tud róla jelentse Str. Averescu 17. szám alatt, hol illő jutalomban részesül.

Egy román leány fizetéssel tanulónak felvétetik Rubinné divatáru üzletébe.

Női, férfi és gyermek SPORT-cipők legolcsóbb és legjobb anyagból készülnek BAJÓNÁL

Str. Miron Cristea 1.

A majom

A majomnak világsikere van. A világ sajtó, pártállásra és politikai meggyőződésre való tekintettel közli a majom fényképét, felháborodottan és érzelmes részvétellel. „Ime a majom!” — mondja a világsajtó. Csakugyan megható a majom a fényképen, amint csodálkozó pózával bámul a levegőbe s görbe hátal, óvatosan mászik a romok felett. Ezek a romok néhány nap előtt még az otthont jelentették a majom számára, a civilizált otthon, az állatkert ketrecét. A majom a barcelonai állatkertben, a világ egyik legdusabban megőrzött állatkertjében volt szerződöttségi statisztika, gyermekek öröme és felnőttek szórakoztatója. A kis, emberpofájú páviának egyik válfajához tartozhatott, a vislózó és falánk bohócok csoportjához. A fénykép kitűnő. A majom négykézláb áll a barcelonai állatkert romjai fölött, emberszabású pózával a levegőbe emeli és kémlelve néz az égre, amelyből a bomba hullott, — a bomba, amely elpusztította az állatkertet és a romok alá temette a nemesebb állatokat, az oroszlanokat, az elefántokat és zsiráfokat. Csak a majom menekült, ez a fürge bohóc, a szerencsefi.

Igen, a fénykép kitűnő, a majomnak világsikere van s az emberiség jól teszi, ha beragasztja albumába ezt a jelesül sikerült pillanatképet, melyben mindig benne van, amit egy majom a korszerű emberiségről gondolhat, egy kissé az is benne van, amit az ember a korszerű pillanatban önmagáról gondolhat! A majom feltartja a pófáját a levegőbe és ezt gondolja: „Pardon nem így egyeztünk. Az ember, aki ujabban tudományos érvekkel tagadja a velem való rokonságot — nem vagyok neki elég előkelő — elhiheti, hogy a történelem után a rokonságra magam sem vagyok valami büszke. Előkelőbb rokonaim, a nemesebb emlős fenevadak világának is eleme a harc, de ez a harc egyszerre szép játék és nemes küzdelem, lehetőleg egyforma feltételek mellett, bardázs nélkül, végkimerülésig. A természetben az erősebb a gyengébb ellen tör, de a gyengébbnek módja van védekezni. Amit az ember csinál, nem fair play többé. Nyílt állatkerteket bombáznai, védtelen bengáli tigriseket és jámbor csimpázoikat a szieszia órájában darabokra tépni, leszakítani fejük fölül a földet... nem uraim, ilyesmit mi, állatok, nem tanultuk odahaza, a Kongó mellett, az őserdőben. Mit csinál ilyenkor Gent? A Vöröskereszt? A benemavatkozási bizottság? Természetesen halgat. De én, a majom, nem halgatok, feltartom gyászos, emberszabású pófám a levegőbe, komoran állok, illetve gugolok a romokon, mint Máriusz, s minden időkre odaállok a meghívott fényképészek elé szégyenfoltnak. Én vagyok az emberetlen világ élő lelkiismerete. Uraim, tessék fotografálni! Én, az állat, nem vágatok többé barátságos arcot ahhoz, amit az ember csinál itten, hittem megrendült e tekintélyes emlős erkölcsében, főlényének etikai jogosultságában nem hiszek többé. Akkor már becsületesebb, ha állatibb is, szemtől-szembe a dzsungelben, foggal és karommal és körömmel!... Ha így folytatja az ember, rossz sajtója lesz a világegyetemben. A rokonságot melyet ő cáfol és letagad, mi sem hangoztatjuk a jövőben tulságosan harsányan, az emberi, mint felázó, egyre gyanúsabb s az állati, mint vad és bélyeg, egyre erőteljesebb, színtelenebb becsmérlő kifejezés. Mi az emberi, ha már a védtelen állatot sem kíméli s mi az állati, odamérve e vak és siket dühvel gyilkoló emberiséghez?... Uraim, fényképészek urak, világsajtó, ne kíméljenek! Fényképezzenek csak előlről és hátulról, komoly és magányos helyzeiben, egy világ romjai felett, amely Önöknek csak a barcelonai állatkert volt, de nekünk otthon és világmindenség, amerikai mogyoróval és emberszabású nézőkkel, akikről kezd kiderülni e történelmi pillanatban, hogy talán nem is olyan nagyon és véglegesen emberszabásúak. Az a gázálcáros arc, amely e pillanatban ketrecünk romjai fölé hajol, nem emlékeztet többé az emberszabású ember arcára sem. Na, végeztünk uraim? akkor megyek vissza az őserdőbe”. Így a majom. Mondom világsikere van.

MÁRAI SÁNDOR